

فارغ‌التحصیل دانشگاه جواهر لعل نهرو در گفت‌وگو با ایسکانیوز:

بازگشت هر ایرانی تحصیل کرده در آمریکا لزوماً باعث پیشرفت نمی‌شود / ضربه سنگین تحریم‌ها به دیپلماسی علمی دانشگاه‌های ایران

فارغ‌التحصیل دانشگاه جواهر لعل نهرو گفت: یک ایرانی تحصیل کرده در دانشگاه خارجی زمانی به درد جامعه خود می‌خورد که تحصیل او همراه با تجربه‌اندوزی باشد. بازگشت هر فردی که در آمریکا درس خوانده لزوماً باعث پیشرفت نمی‌شود.

به گزارش خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، ادامه تحصیل در آمریکا و اروپا شاید اولین و جذاب‌ترین گزینه برای جوانان ایرانی و حتی دیگر نقاط جهان باشد؛ اما کشورهای آسیایی مانند هندوستان نیز در دهه‌های اخیر پیشرفت‌های علمی زیادی داشته و به یکی از مقصدهای جدید مشتاقان تحصیلات تکمیلی در فراسوی مرزهای ایران تبدیل شده‌اند.

دانشگاه جواهر لعل نهرو، یکی از دانشگاه‌های هندوستان بوده که دانشجویان ایرانی زیادی را پذیرش کرده و آموزش داده است. سعید حسین‌پور ۱۱ سال پیش ایران را به مقصد هندوستان ترک و مدارک کارشناسی مهندسی علوم کامپیوتر و کارشناسی ارشد فناوری اطلاعات خود را از دانشگاه جواهر لعل نهرو دریافت کرد.

او که چند سالی است به هلند مهاجرت کرده و به شغل متخصص فنی () مشغول است، حقایق جالبی از سیستم آموزشی هندوستان و نحوه جذب فارغ‌التحصیلان این کشور در اروپا و آمریکا بازگو می‌کند. سعید حسین‌پور در گفت‌وگو با ایسکانیوز، از تفاوت‌های نظام آموزشی ایران و هندوستان صحبت و به حلقه فراموش شده در پروسه بازگشت نخبگان و تحصیل‌کردگان در خارج از کشور اشاره کرد. ماحصل این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید:

* چه زمانی ایران را برای ادامه تحصیل ترک کردید؟

سال ۲۰۰۸، زمانی که ۲۲ سال داشتم ایران را به مقصد هندوستان ترک کردم و به مدت هفت سال در مقطع کارشناسی رشته مهندسی علوم کامپیوتر و مقطع کارشناسی ارشد رشته فناوری اطلاعات درس خواندم. سال ۲۰۱۷ رسماً به هلند مهاجرت کردم و در حال حاضر در این کشور مشغول به کار هستم. کمتر از دو سال به ایران رفت و آمد داشتم تا امور مربوط به روادید را انجام دهم.

* شما زندگی و تحصیل در غرب و شرق آسیا را تجربه کرده‌اید. فکر می‌کنید مهم‌ترین تفاوت میان نظام آموزشی ایران با هندوستان چیست؟

به اعتقاد من، تفاوت اصلی بین نظام آموزشی ایران با هندوستان این است که آموزش عالی و منابع دروس دانشگاهی در هندوستان به زبان انگلیسی تدریس و ارائه می‌شود و در نتیجه فرصتی ایده‌آل برای فارغ‌التحصیلان ایجاد می‌کند تا برای جست‌وجوی شغل در هر نقطه از جهان، اقدام کنند چرا که با اصلی‌ترین مشکل یعنی یادگیری زبان بین‌المللی روبرو نیستند. در همین راستا معتقدم تسلط نداشتن اکثر دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های ایران به زبان انگلیسی، نکته بسیار مهمی محسوب می‌شود که باید مورد توجه قرار بگیرد.

تحریم‌ها، ضربه بزرگی به تعامل دانشگاه‌های ایران با خارج وارد کرده است

* به اعتقاد شما وسعت و میزان ارتباط دانشگاه‌های ایران با مراکز آموزش عالی خارج از کشور در سطح قابل قبولی قرار دارد؟

تحریم‌ها، ضربه بزرگی به تعامل دانشگاه‌های ایران با دانشگاه‌های خارجی وارد و روابط بین دانشگاهی را برای کشورمان محدود کرده است. هم هندوستان و هم هلند از نظر ارتباطات بین‌المللی، وضعیت به مراتب بهتری نسبت به ایران دارند. وقتی ارتباط‌های علمی یک کشور در سطح مطلوب جهانی قرار بگیرد، رتبه دانشگاه‌های آن بالاتر می‌رود و در نتیجه امکان بیشتری برای جذب و پذیرش دانشجویان بین‌المللی فراهم می‌شود.

البته این‌گونه نیست که دانشگاه‌های ایران هیچ ارتباط و تعاملی با خارج از کشور نداشته باشند؛ اما همچنان باید رشد و پیشرفت کنند؛ هر چند با توجه به محدودیت و فشار شدید ایجاد شده از سوی آمریکا، برقراری ارتباط و تعاملات گسترده برای دانشگاه‌های ایران بسیار سخت است.

به اعتقاد من، تفاوت اصلی بین نظام آموزشی ایران با هندوستان این است که آموزش عالی و منابع دروس دانشگاهی در هندوستان به زبان انگلیسی تدریس و ارائه می‌شود و در نتیجه فرصتی ایده‌آل برای فارغ‌التحصیلان ایجاد می‌کند تا برای جست‌وجوی شغل در هر نقطه از جهان، اقدام کنند

* پس سطح کیفی نظام آموزشی هندوستان را بالاتر از ایران توصیف می‌کنید؟

بین ایران و هندوستان از نظر سواد دانشجویان، تفاوتی نمی‌بینم؛ حتی به نظرم فارغ‌التحصیلان ایرانی، سطح بالاتری نسبت به هم‌تایان خود در مراکز آموزش عالی هندوستان دارند. هند بزرگترین سیستم آموزشی جهان را داراست اما این عنوان به دلیل کیفیت بالا نصیب این کشور جنوب آسیایی نشده؛ بلکه با توجه به جمعیت یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون نفری، سیستم آموزشی غول‌پیکری را احداث کرده است. اگر حتی ۱۰ درصد از جمعیت هندوستان هم در مقاطع مختلف تحصیلات تکمیلی، دانشجو باشند، به عدد ۱۳۰ میلیون نفر می‌رسیم که بیش از ۱۶ برابر کل جمعیت ایران را دربرمی‌گیرد. همان‌طور که گفتم سیستم آموزشی ایران، کیفیت پایینی ندارد؛ فقط بحث ارتباط گسترده با خارج مطرح است که باید به صورت جدی پیگیری شود.

* چرا تصمیم گرفتید جایی جز ایران را برای برای ادامه تحصیل انتخاب کنید؟

متأسفانه در نگاه دانشجویان ایرانی، ناامیدی زیادی نسبت به آینده وجود دارد. بیشتر آنها با خود می‌گویند: چند سال درس می‌خوانم؛ اما نمی‌دانم چه آینده‌ای در انتظارم است. دانشجویان در دوران تحصیل مدام به روزهای بعد از فارغ‌التحصیلی فکر می‌کنند چون شغل تضمین شده‌ای برای آنها وجود ندارد؛ در حالی که دانشجویان دانشگاه جواهر لعل نهرو پیش از فارغ‌التحصیلی، دو یا سه پیشنهاد شغلی دارند.

مدل‌های متنوع جذب بازار کار برای دانشجویان

* چگونه هندوستان به عنوان دومین کشور پرجمعیت دنیا توانسته فرصت‌های شغلی فراوانی برای جامعه دانشجویی خود فراهم کند؟

شرکت‌های فناوری اطلاعات آمریکایی در هندوستان، شعبه‌های متعددی دارند. گوگل، مایکروسافت، فیس‌بوک و غیره، شرکت‌های عظیمی با ظرفیت چند هزار نیرو در هندوستان تأسیس کرده‌اند و چندین بار در طول یک سال هم آزمون ورودی برگزار می‌کنند. در حقیقت دانشجو برای جذب در بازار کار، حق انتخاب دارد.

* در هلند هم تناسبی منطقی میان جمعیت دانشجو با نیروهای جویای کار وجود دارد؟

در سطح هلند، چند صد هزار نیروی کار در زمینه فناوری اطلاعات مورد نیاز بوده و این تعداد ممکن است در سطح اروپا به چند میلیون نفر هم برسد. کشورهای منطقه اسکاندیناوی شامل سوئد، نروژ، دانمارک و حتی آلمان هم از ورود فارغ‌التحصیلان کشورهایمانند هندوستان برای یافتن شغل و ادامه زندگی در کشورشان استقبال می‌کنند.

چندین سال پیش آلمان قراردادی با هندوستان امضا کرد و درخواست اعزام ۲ هزار نیرو از این کشور آسیایی را ارائه داد. نکته جالب این‌که هر سال میزان تقاضا برای جذب نیروی کار از هندوستان، افزایش می‌یابد. شغل به وفور در شرکت‌های مختلف مانند کارگزاری بیمه و فناوری اطلاعات برای فارغ‌التحصیلان مهاجر نیز وجود دارد.

* به نظر شما چرا جمعیت قابل توجهی از دانشجویان، فارغ‌التحصیلان و حتی داوطلبان کنکور ایرانی ترجیح می‌دهند آینده خود را در کشوری دیگر جست‌وجو کنند؟

ایران، کشوری مملو از جوانان تحصیل کرده است؛ اما آنها نمی‌دانند بعد از فارغ‌التحصیلی در کدام شرکت یا سازمان، استخدام و حتی دعوت به کار خواهند شد. نکته مهم دیگری هم وجود دارد که متأسفانه نادیده گرفته می‌شود؛ تعداد افرادی که می‌توانند برای ادامه تحصیل به خارج از کشور بروند و البته ماندنی شوند، بسیار کم است. شاید کمتر از نصف جمعیت خروجی از ایران برای ادامه تحصیل، توان و امکان ماندن در کشور مقصد را دارا باشد. بیشتر از نیمی از تحصیل‌کردگان به ایران برمی‌گردند چون نمی‌توانند شرایط گرفتن ویزای کار را فراهم کنند. دریافت ویزای کار بسیار سخت است. ممکن است افراد کار پیدا کنند اما وقتی درآمدشان خیلی بالا نباشد، در نتیجه نمی‌توانند ویزای کار بگیرند. بخش قابل توجهی از افرادی که ایران را ترک می‌کنند، به دنبال شغل مرتبط با رشته تحصیلی خود هستند و وقتی ناامید می‌شوند، بار دیگر به وطن برمی‌گردند. در کشوری مثل هندوستان هم کار برای دانشجویان خارجی ممنوع است و دانشجویهای ایرانی باید به ایران برگردند یا به کشور دیگری بروند.

هر سال میزان تقاضا برای جذب نیروی کار از هندوستان، افزایش می‌یابد. شغل به وفور در شرکت‌های مختلف مانند کارگزاری بیمه و فناوری اطلاعات برای فارغ‌التحصیلان مهاجر نیز وجود دارد

کسب تجربه مهم‌تر از درس خواندن است

* خروج یک فرد برای ادامه تحصیل در خارج از کشور، اتفاق بدی است یا باید مثبت تلقی شود؟

به اعتقاد من هیچ اشکالی وجود ندارد که جوانی برای ادامه تحصیل راهی کشور دیگری شود؛ اما کسب تجربه را مهم‌تر از درس خواندن می‌دانم. یک ایرانی تحصیل کرده در دانشگاه خارجی زمانی به درد جامعه خود می‌خورد که تحصیل او همراه با تجربه‌اندوزی باشد.

بازگشت هر فردی که در آمریکا درس خوانده لزوماً باعث پیشرفت نمی‌شود. این فرد باید در کشور مقصد بماند، تجربه کسب کند و از سوی دیگر شرایط مناسب فراهم شود تا به ایران بازگردد و تجربیات خود را در اختیار کشورش قرار دهد. به طور مثال هندوستانی‌های زیادی به آمریکا رفته‌اند و به پست‌های رده بالای مدیریتی نیز دست یافته‌اند. برخی از آنها حدود ۲۰ سال در آمریکا به کار مشغول شدند و بعد در قامت مهاجرین باتجربه به کشورشان بازگشتند.

* بازگشت مهاجران تحصیل کرده و باتجربه، سیاست دولت هندوستان است یا از تصمیم و علاقه شخصی مردم این کشور نشأت می‌گیرد؟

به هر حال هندوستانی‌ها هر اندازه هم به مدارج عالی تحصیلی و سطوح بالای مدیریتی در آمریکا دست پیدا کنند، باز هم یک مهاجر محسوب می‌شوند و از اعتبار اجتماعی یک فرد متولد ایالات متحده برخوردار نیستند. از سوی دیگر دولت هند، سیاست‌هایی در راستای حمایت از بازگشت هندوستانی‌های متخصص اجرا می‌کند.

* یکی از معضلاتی که کارشناسان و اهالی فن پیش روی نخبگان و تحصیل‌کردگان در خارج، بعد از بازگشت به ایران ترسیم می‌کنند، نبود برنامه‌ریزی مدون برای جذب و به‌کارگیری آنهاست. هندوستانی‌ها بعد از بازگشت به کشورشان معمولاً چه شغل‌هایی را برمی‌گزینند؟

هندوستانی‌های متخصص و باتجربه معمولاً تأسیس و اداره شرکت را برای کسب درآمد انتخاب می‌کنند.

* با توجه به تجربه تحصیل و اشتغال در سه کشور ایران، هندوستان و هلند، چه راهکاری برای جذب و به‌کارگیری هدفمند و مؤثر تحصیل‌کردگان ایرانی در خارج پیشنهاد می‌دهید؟

هر کشوری که نیروی جوان فراوانی داشته باشد، ثروتمند به شمار می‌رود و ایران نیز دارای منابع ثروت بسیاری است. اگر تحریم‌ها کنار بروند و ایران هم به یکی از مقاصد سرمایه‌گذاران خارجی تبدیل شود، اتفاق‌های بسیار خوبی رخ خواهد داد. همچنین در حال حاضر ایران می‌تواند بعد از بازگشت تحصیل‌کردگان در خارج، از پتانسیل و تجربه آنها در کسوت استاد دانشگاه، پژوهشگر بهره‌بردار. آنها می‌توانند در نقش سرمایه‌گذار، مدیر پروژه و متخصص ظاهر شوند و در زمینه‌هایی که کشور نیاز دارد، مفید و مؤثر باشند.

در حال حاضر ایران می‌تواند بعد از بازگشت تحصیل‌کردگان در خارج، از پتانسیل و تجربه آنها در کسوت استاد دانشگاه، پژوهشگر بهره‌بردار. آنها می‌توانند در نقش سرمایه‌گذار، مدیر پروژه و متخصص ظاهر شوند و در زمینه‌هایی که کشور نیاز دارد، مفید و مؤثر باشند.

اگر نیاز باشد، برای کمک به ایران برمی‌گردم

* آیا به بازگشت فکر می‌کنید و اصلاً آینده‌ای برای خود در ایران متصور هستید؟

من برای زندگی بلندمدت به ایران بر نمی‌گردم؛ البته دلایل مخصوص به خود را دارم. ممکن است چند سال دیگر حتی در هلند هم نباشم و برای کار و زندگی به کشور دیگری بروم. دوست دارم به کشورهای مختلف دنیا سفر کنم و با زبان، آداب و فرهنگ‌های مختلف آشنا

شوم. جهانگردی و سفر به دور دنیا، مهم‌ترین اولویت زندگی من است.

* یعنی هیچ‌گاه زمانی فرا نمی‌رسد که علم و تجربه توأمان خود را در اختیار کشورتان قرار دهید؟

۱۲ سال است از ایران خارج شده‌ام؛ اما هر چه برای کمک به مردم کشورم از دستم بریاید، دریغ نخواهم کرد. تمام اطلاعات، اندوخته‌ها و تجربیاتم را با کمال میل در اختیار مشتاقان قرار می‌دهم. اگر هم روزی به حضورم برای انتقال دانش و تجربه نیاز پیدا کنند، برای کمک به ایران برمی‌گردم.

البته همان‌طور که گفتم فعلاً سفر به کشورهای مختلف و کسب تجربه را در فهرست اولویت‌هایم گذاشته‌ام. به طور مثال به کشورهای آسیای شرقی برای زندگی و کسب تجربه علاقه‌مندم.

انتهای پیام /